

i art. 62 § 2 kks w zw. z art. 37 § 1 pkt 1,2 i 5 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 6 § 2 kks; art. 9§1 i 3 kks w zw. z art. 56 §1 kks i art. 62§ 2 kks w zw. z art. 37§1 pkt 2 i 5 kks w zw. z art.7§1 kks w zw. z art. 6§ 2 kks;

W. Z. (1) s. C. ur. (...) w C. oskarżonego z art.9§1 kks w zw. z art.56§1 kks i art.62§2 kks w zw. w zw. z art.7§1 kks w zw. z art. 6§2 kks; art. 271§3 kk i art.273 kk w zw. z art.271 § 1 kk w zw. z art.11§2 kk w zw. z art.12 kk w zw. z art. 65§1 kk.

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 9 grudnia 2015 r., sygn. akt **III K 72/13**

uchyla wyrok w zaskarżonej części i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Bydgoszczy do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

1. Oskarżeni **K. S. (1), T. G. (1) i J. G. (1)** (a także B. J., co do którego wyrok nie został zaskarżony) stanęli pod zarzutem popełnienia czynu polegającego na tym, że w okresie od 5 stycznia 2005 r. do 25 lipca 2007 r. w B., C., W., K., B. i L., działając wspólnie i w porozumieniu - w składzie: B. W. (1), K. S. (1), M. P. (1) (z d. T.), T. G. (1), J. G. (1), B. J., K. B. (poprzednio W.) - brali udział w zorganizowanej grupie, której działaniami kierował B. W. (1), mającej na celu popełnianie przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów w rozumieniu ustawy Kodeks karny oraz przestępstw skarbowych w rozumieniu ustawy Kodeks karny skarbowy, polegających na:

- wystawianiu i posługiwaniu się nierzetelnymi fakturami VAT oraz dokumentami KP i KW, poświadczającymi nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne, poprzez potwierdzanie przeprowadzenia między kontrahentami transakcji towarowo - usługowych oraz przepływu środków pieniężnych, które w rzeczywistości nie miały miejsca,

- wprowadzaniu w błąd pracowników właściwych miejscowo urzędów skarbowych co do podstaw opodatkowania podatkiem od towarów i usług oraz podatkiem dochodowym od osób fizycznych lub prawnych, poprzez posługiwanie się nierzetelnymi fakturami VAT i deklaracjami podającymi nieprawdę co do przeprowadzenia między kontrahentami transakcji towarowo - usługowych oraz przepływu środków pieniężnych, które w rzeczywistości nie miały miejsca i narażeniu w ten sposób na uszczuplenie należności publicznoprawnej wielkiej wartości w łącznej kwocie nie mniejszej niż 9.036.521,10 zł, a w tym podatku od towarów i usług w łącznej kwocie nie mniejszej niż 4.848.864,98 zł oraz w podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych w łącznej kwocie nie mniejszej niż 4.187.656,12 zł,

tj. czynu z art. 258 §1 kk (zarzut I).

1. Oskarżony **K. S. (1)** nadto stanął pod kolejnymi zarzutami polegającymi na tym, że w stosownych okresach w przedziale czasowym od 7 stycznia 2005 roku do 25 lipca 2007 roku w B., K., W., C., będąc prezesem Zarządu w firmach Instytut (...) Sp. z o.o. zs. w B. lub (...) Sp. z o.o. zs. w B., czyli osobą zajmującą się sprawami gospodarczymi i finansowymi tych osób prawnych, działając w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw i przestępstw skarbowych, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru i z wykorzystaniem takiej samej sposobności, czyniąc sobie z popełniania przestępstw skarbowych stałe źródło dochodu, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził w związku z działalnością prowadzoną przez podatników:

- „(...)” Sp. z o.o. zs. w B. (zarzut II),
- (...) Sp. z o.o. zs. w B. (zarzut III),
- Instytut (...) Sp. z o.o. zs. w B. (zarzut IV),
- B. W. (1) zs. w B. (zarzut V),
- (...) Sp. z o.o. (zarzut VI),

- (...) Sp. z o.o. (zarzut VII),
- (...) zs. w C. (zarzut VIII),
- (...) Agencja (...) zs. w W. (zarzut IX),
- Grupa (...) - B. J. zs. w K. (zarzut X),

do narażenia na uszczuplenie podatków w postaci podatku od towarów i usług (VAT) oraz podatku dochodowego od osób fizycznych lub od osób prawnych, w ten sposób, że posługiwał się nierzetelnymi fakturami VAT,

tj. czynów kwalifikowanych każdorazowo z art. 9 §1 i 3 kks w zw. z art. 56 §1 (lub §2) kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 1,2 i 5 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks.

2. Oskarżony **K. S. (I)** stanął także pod kolejnymi zarzutami polegającymi na tym, że w stosownych okresach w przedziale czasowym od 1 lutego 2005 roku do 30 grudnia 2006 roku w B., będąc prezesem Zarządu w firmach Instytut (...) Sp. z o.o. zs. w B. lub (...) Sp. z o.o. zs. w B., czyli osobą zajmującą się sprawami gospodarczymi i finansowymi tych osób prawnych, działając w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, będąc ku temu uprawnionym, wystawił lub polecił wystawić dowody wpłaty (KP) lub dowody wypłaty (KW) nie odzwierciedlające faktycznych zdarzeń gospodarczych, a stanowiące dowody księgowe, w których poświadczono nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne, a dotyczących przepływu środków pieniężnych (zarzuty XI-XII),

tj. czynów kwalifikowanych każdorazowo z art. 18 §1 kk w zw. z art. 271 §3 kk i art. 273 kk w zw. z art. 271 §1 kk w zw. z art. 11 §2 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 65 §1 kk,

albo też przyjmował i posługiwał się lub polecał przyjmować i posługiwać się takimi dowodami (zarzuty XIII-XIV),

tj. czynów kwalifikowanych każdorazowo z art. 18 §1 kk w zw. z art. 273 kk w zw. z art. 271 §1 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 65 §1 kk.

4. Oskarżony **T. G. (I)** nadto stanął pod kolejnymi zarzutami polegającymi na tym, że w stosownych okresach w przedziale czasowym od 8 września 2005 roku do 28 czerwca 2007 roku w B. i C., będąc prezesem Zarządu lub osobą faktycznie zajmującą się sprawami gospodarczymi, a w szczególności finansowymi firmy (...) Sp. z o.o. zs. w B., bądź współnikiem w spółce cywilnej (...) s.c. zs. w B., działając w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru i z wykorzystaniem takiej samej sposobności, czyniąc sobie z popełniania przestępstw skarbowych stałe źródło dochodu, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził w związku z działalnością prowadzoną przez podatników:

- „(...)” Sp. z o.o. zs. w B. (zarzut XV),
- (...) Sp. z o.o. zs. w B. (zarzut XVI),
- Instytut (...) Sp. z o.o. zs. w B. (zarzut XVII),
- (...) Sp. z o.o. (zarzut XVIII),
- (...) Sp. z o.o. (zarzut XIX),
- (...) s.c. zs. w B. (zarzut XX),

do narażenia na uszczuplenie podatków w postaci podatku od towarów i usług (VAT) oraz podatku dochodowego od osób prawnych, w ten sposób, że wystawił nierzetelne faktury VAT,

tj. czynów kwalifikowanych każdorazowo z art. 9 §1 i 3 kks w zw. z art. 56 §1 (lub §2) kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 i in. kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks.

5. Oskarżony **T. G. (1)** stanął także pod zarzutem polegającym na tym, że w okresie od 31 stycznia 2006 roku do 31 lipca 2007 roku w B., będąc udziałowcem i osobą mającą bezpośredni wpływ na funkcjonowanie firmy (...) Sp. z o.o. zs. w B., a także - w pewnym okresie - prezesem Zarządu tej spółki, działając w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru i z wykorzystaniem takiej samej sposobności, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, umożliwił wystawienie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, a następnie będąc ku temu uprawnionym przyjmował lub polecał przyjmować dowody wpłaty (KP) poświadczono nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne, bo nie odzwierciedlające faktycznych przepływów pieniężnych, a stanowiących dowody księgowe (zarzut XXI),

tj. czynu z art. 271 §3 kk i art. 273 kk w zw. z art. 271 §1 kk w zw. z art. 11 §2 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 65 §1 kk.

6. Oskarżona **J. G. (1)** stanęła pod kolejnymi zarzutami polegającymi na tym, że w stosownych okresach w przedziale czasowym od 24 stycznia 2006 roku do 28 czerwca 2007 roku w B. i C., będąc prezesem Zarządu w firmie (...) Sp. z o.o. zs. w B., czyli osobą zajmującą się sprawami gospodarczymi i finansowymi tej osoby prawnej, działając w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru i z wykorzystaniem takiej samej sposobności, czyniąc sobie z popełniania przestępstw skarbowych stałe źródło dochodu, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadziła w związku z działalnością prowadzoną przez podatników:

- „(...)” Sp. z o.o. zs. w B. (zarzut XXII),
- (...) Sp. z o.o. zs. w B. (zarzut XXIII),
- Instytut (...) Sp. z o.o. zs. w B. (zarzut XXIV),
- (...) Sp. z o.o. (zarzut XXV),
- (...) Sp. z o.o. (zarzut XXVI),

do narażenia na uszczuplenie podatków w postaci podatku od towarów i usług (VAT) oraz podatku dochodowego od osób prawnych, w ten sposób, że wystawiła nierzetelne faktury VAT,

tj. czynów kwalifikowanych każdorazowo z art. 9 §1 i 3 kks w zw. z art. 56 §1 (lub §2) kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 i in. kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks.

7. Oskarżony **W. Z. (1)** stanął pod zarzutem popełnienia czynu polegającego na tym, że w okresie od 26 maja 2006 r. do 28 marca 2007 r. w L., B. i B., pośrednicząc w transakcjach i przekazywaniu nierzetelnych dokumentów w postaci faktur VAT, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru i z wykorzystaniem tej samej sposobności, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, umożliwił podatnikowi - (...) Sp. z o.o. zs. w L. narażenie na uszczuplenie podatków w postaci podatku VAT oraz podatku dochodowego od osób prawnych,

tj. czynu z art. 9 §1 kks w zw. z art. 56 §1 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks.

8. Oskarżony **W. Z. (1)** stanął nadto pod zarzutem popełnienia czynu polegającego na tym, że w okresie od 30 czerwca 2006 r. do 29 grudnia 2006 r. w L. i B., pośrednicząc odpłatnie w transakcjach i przekazywaniu nierzetelnych dokumentów w postaci dowodów „KP”, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru i z wykorzystaniem tej samej sposobności, czyniąc sobie z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodu, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, umożliwił B. W. (1) i działającym z jego polecenia osobom oraz P. G. (1) posłużenie się dowodami wpłaty (KP) poświadczającymi nieprawdę co do okoliczności

mających znaczenie prawne, bo nie odzwierciedlających faktycznych przepływów pieniężnych, a stanowiących dowody księgowe,

tj. czynu z art. 271 §3 kk i art. 273 kk w zw. z art. 271 §1 kk w zw. z art. 11 §2 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 65 §1 kk.

9. Ponadto - w wyniku połączenia spraw do wspólnego rozpoznania na etapie postępowania sądowego - oskarżony **K. S. (1)** stanął też pod zarzutem popełnienia czynu polegającego na tym, że w dniu 15 stycznia 2007 r. w W., działając wspólnie i w porozumieniu z B. W. (1) i M. P. (1), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził P. (...) zs. w W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w ten sposób, że w celu uzyskania pożyczki w kwocie 252.000 zł przedłożył dokumenty w postaci nierzetelnego sprawozdania (...) spółki (...)pl” Sp. z o.o., przez co wprowadził pokrzywdzonego w błąd co do zamiaru wywiązania się z zawartej umowy, nie mając zamiaru spłaty zaciągniętego zobowiązania finansowego,

tj. czynu z art. 286 §1 kk w zb. z art. 297 §1 kk w zw. z art. 11 §2 kk w zw. z art. 294 §1 kk.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 9 grudnia 2015 r., wydanym w sprawie o sygnaturze akt III K 72/13, poczyniono następujące rozstrzygnięcia:

1. oskarżonego **K. S. (1)** uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie I oskarżenia, czyn ten zakwalifikowano z art. 258 §1 kk i za to, na podstawie art. 258 §1 kk, wymierzono oskarżonemu karę roku pozbawienia wolności;

2. oskarżonego K. S. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie II, tj. przestępstwa z art. 9 §1 i 3 kks w zw. z art. 56 §1 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 1, 2 i 5 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to, na podstawie art. 56 §1 kks w zw. z art. 7 §2 kks w zw. z art. 38 §1 pkt 2 kks wymierzono oskarżonemu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 300 stawek dziennych, po 100 zł każda;

3. oskarżonego K. S. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie III, tj. przestępstwa z art. 9 §1 i 3 kks w zw. z art. 56 §1 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to, na podstawie art. 56 §1 kks w zw. z art. 7 §2 kks w zw. z art. 38 §1 pkt 2 kks wymierzono oskarżonemu karę 9 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 300 stawek dziennych, po 100 zł każda;

4. oskarżonego K. S. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie IV, tj. przestępstwa z art. 9 §3 kks w zw. z art. 56 §1 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 1, 2 i 5 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to, na podstawie art. 56 §1 kks w zw. z art. 7 §2 kks w zw. z art. 38 §1 pkt 2 kks wymierzono oskarżonemu karę roku pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 400 stawek dziennych, po 100 zł każda;

5. oskarżonego K. S. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie V, tj. przestępstwa z art. 9 §1 i 3 kks w zw. z art. 56 §2 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to, na podstawie art. 56 §2 kks w zw. z art. 7 §2 kks w zw. z art. 38 §1 pkt 2 kks wymierzono oskarżonemu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 160 stawek dziennych, po 100 zł każda;

6. oskarżonego K. S. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie VI, tj. przestępstwa z art. 9 §1 i 3 kks w zw. z art. 56 §1 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 1, 2 i 5 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to, na podstawie art. 56 §1 kks w zw. z art. 7 §2 kks w zw. z art. 38 §1 pkt 2 kks wymierzono oskarżonemu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 300 stawek dziennych, po 100 zł każda;

7. oskarżonego K. S. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie VII, tj. przestępstwa z art. 9 §1 i 3 kks w zw. z art. 56 §1 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to, na podstawie art. 56 §1 kks w zw. z art. 7 §2 kks w zw. z art. 38 §1 pkt 2 kks wymierzono oskarżonemu karę 9 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 300 stawek dziennych, po 100 zł każda;

8. oskarżonego K. S. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie VIII, tj. przestępstwa z art. 9 §1 i 3 kks w zw. z art. 56 §1 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to, na podstawie art. 56 §1 kks w zw. z art. 7 §2 kks w zw. z art. 38 §1 pkt 2 kks wymierzono oskarżonemu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 160 stawek dziennych, po 100 zł każda;

9. oskarżonego K. S. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie IX, tj. przestępstwa z art. 9 §1 i 3 kks w zw. z art. 56 §2 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to, na podstawie art. 56 §2 kks w zw. z art. 7 §2 kks w zw. z art. 38 §1 pkt 2 kks wymierzono oskarżonemu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 160 stawek dziennych, po 100 zł każda;

10. oskarżonego K. S. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie X, tj. przestępstwa z art. 9 §1 i 3 kks w zw. z art. 56 §2 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to, na podstawie art. 56 §2 kks w zw. z art. 7 §2 kks w zw. z art. 38 §1 pkt 2 kks wymierzono oskarżonemu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 160 stawek dziennych, po 100 zł każda;

11. oskarżonego K. S. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie XI, tj. przestępstwa z art. 18 §1 kk w zw. z art. 271 §3 kk i art. 273 kk w zw. z art. 271 §1 kk w zw. z art. 11 §2 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 65 §1 kk i za to, na podstawie art. 19 §1 kk w zw. z art. 271 §3 kk w zw. z art. 11 §3 kk w zw. z art. 65 §1 kk wymierzono oskarżonemu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

12. oskarżonego K. S. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie XII, tj. przestępstwa z art. 18 §1 kk w zw. z art. 271 §3 kk i art. 273 kk w zw. z art. 271 §1 kk w zw. z art. 11 §2 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 65 §1 kk i za to, na podstawie art. 19 §1 kk w zw. z art. 271 §3 kk w zw. z art. 11 §3 kk w zw. z art. 65 §1 kk wymierzono oskarżonemu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

13. oskarżonego K. S. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie XIII, tj. przestępstwa z art. 18 §1 kk w zw. z art. 273 kk w zw. z art. 271 §1 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 65 §1 kk i za to, na podstawie art. 19 §1 kk w zw. z art. 273 kk w zw. z art. 65 §1 kk wymierzono oskarżonemu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

14. oskarżonego K. S. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie XIV, tj. przestępstwa z art. 18 §1 kk w zw. z art. 271 §3 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 65 §1 kk i za to, na podstawie art. 19 §1 kk w zw. z art. 271 §3 kk w zw. z art. 65 §1 kk wymierzono oskarżonemu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

15. oskarżonego K. S. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie XXXVI, tj. przestępstwa z art. 286 §1 kk w zb. z art. 297 §1 kk w zw. z art. 11 §2 kk w zw. z art. 294 §1 kk i za to, na podstawie art. 294 §1 kk w zw. z art. 11 §3 kk, wymierzono oskarżonemu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

16. na podstawie art. 85 kk w zw. z art. 20 §2 kks i art. 39 §1 kks w zw. z art. 39 §2 kks połączono kary pozbawienia wolności oraz kary grzywny wymierzone oskarżonemu K. S. (1) w punktach 1-15 wyroku i orzeczono kary łączne: 2 lat pozbawienia wolności oraz 410 stawek dziennych grzywny, po 100 zł każda;

17. na podstawie art. 69 §1 kk w zw. z art. 4 §1 kk w zw. z art. 20 §2 kks i art. 41a §1 i 2 kk warunkowo zawieszono wykonanie kary łącznej pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 5 lat, oddając w tym czasie oskarżonego pod dozór kuratora sądowego;

18. oskarżonego **T. G. (1)** uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie I oskarżenia, czyn ten zakwalifikowano z art. 258 §1 kk i za to, na podstawie art. 258 §1 kk, wymierzono oskarżonemu karę roku pozbawienia wolności;

19. oskarżonego T. G. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie XV, tj. przestępstwa z art. 9 §1 i 3 kks w zw. z art. 56 §1 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i

za to, na podstawie art. 56 §1 kks w zw. z art. 7 §2 kks w zw. z art. 38 §1 pkt 2 kks wymierzono oskarżonemu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 300 stawek dziennych, po 100 zł każda;

20. oskarżonego T. G. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie XVI, tj. przestępstwa z art. 9 §1 i 3 kks w zw. z art. 56 §1 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to, na podstawie art. 56 §1 kks w zw. z art. 7 §2 kks w zw. z art. 38 §1 pkt 2 kks wymierzono oskarżonemu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 300 stawek dziennych, po 100 zł każda;

21. oskarżonego T. G. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie XVII, tj. przestępstwa z art. 9 §1 i 3 kks w zw. z art. 56 §1 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to, na podstawie art. 56 §1 kks w zw. z art. 7 §2 kks w zw. z art. 38 §1 pkt 2 kks wymierzono oskarżonemu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 300 stawek dziennych, po 100 zł każda;

22. oskarżonego T. G. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie XVIII, tj. przestępstwa z art. 9 §1 i 3 kks w zw. z art. 56 §1 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 1, 2 i 5 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to, na podstawie art. 56 §1 kks w zw. z art. 7 §2 kks w zw. z art. 38 §1 pkt 2 kks wymierzono oskarżonemu karę roku pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 400 stawek dziennych, po 100 zł każda;

23. oskarżonego T. G. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie XIX, tj. przestępstwa z art. 9 §1 i 3 kks w zw. z art. 56 §1 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to, na podstawie art. 56 §1 kks w zw. z art. 7 §2 kks w zw. z art. 38 §1 pkt 2 kks wymierzono oskarżonemu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 300 stawek dziennych, po 100 zł każda;

24. oskarżonego T. G. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie XX, tj. przestępstwa z art. 56 §2 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to, na podstawie art. 56 §2 kks w zw. z art. 7 §2 kks w zw. z art. 38 §1 pkt 2 kks wymierzono oskarżonemu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 160 stawek dziennych, po 100 zł każda;

25. oskarżonego T. G. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie XXI, tj. przestępstwa z art. 271 §3 kk i art. 273 kk w zw. z art. 271 §1 kk w zw. z art. 11 §2 kk w zw. z art. 65 §1 kk i za to, na podstawie art. 271 §3 kk w zw. z art. 11 §3 kk w zw. z art. 65 §1 kk wymierzono oskarżonemu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

26. na podstawie art. 85 kk w zw. z art. 20 §2 kks i art. 39 §1 kks w zw. z art. 39 §2 kks połączono kary pozbawienia wolności oraz kary grzywny wymierzone oskarżonemu T. G. (1) w punktach 18-25 wyroku i orzeczono kary łączne: 2 lat pozbawienia wolności oraz 410 stawek dziennych grzywny, po 100 zł każda;

27. na podstawie art. 69 §1 kk w zw. z art. 20 §2 kks i art. 41a §1 i 2 kk warunkowo zawieszono wykonanie kary łącznej pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 5 lat, oddając w tym czasie oskarżonego pod dozór kuratora sądowego;

28. oskarżoną **J. G. (1)** uznano za winną popełnienia czynu opisanego w punkcie I oskarżenia, czyn ten zakwalifikowano z art. 258 §1 kk i za to, na podstawie art. 258 §1 kk, wymierzono oskarżonej karę roku pozbawienia wolności;

29. oskarżoną J. G. (1) uznano za winną popełnienia czynu opisanego w punkcie XXII, tj. przestępstwa z art. 56 §2 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to, na podstawie art. 56 §2 kks w zw. z art. 7 §2 kks w zw. z art. 38 §1 pkt 2 kks wymierzono oskarżonej karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 160 stawek dziennych, po 60 zł każda;

30. oskarżoną J. G. (1) uznano za winną popełnienia czynu opisanego w punkcie XXIII, tj. przestępstwa z art. 9§1 i 3 kks w zw. z art. 56 §1 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to,

na podstawie art. 56 §1 kks w zw. z art. 7 §2 kks w zw. z art. 38 §1 pkt 2 kks wymierzono oskarżonej karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 300 stawek dziennych, po 100 zł każda;

31. oskarżoną J. G. (1) uznano za winną popełnienia czynu opisanego w punkcie XXIV, tj. przestępstwa z art. 9 §1 i 3 kks w zw. z art. 56 §2 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to, na podstawie art. 56 §2 kks w zw. z art. 7 §2 kks w zw. z art. 38 §1 pkt 2 kks wymierzono oskarżonej karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 300 stawek dziennych, po 60 zł każda;

32. oskarżoną J. G. (1) uznano za winną popełnienia czynu opisanego w punkcie XXV, tj. przestępstwa z art. 9§1 i 3 kks w zw. z art. 56 §1 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 1, 2 i 5 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to, na podstawie art. 56 §1 kks w zw. z art. 7 §2 kks w zw. z art. 38 §1 pkt 2 kks wymierzono oskarżonej karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 400 stawek dziennych, po 60 zł każda;

33. oskarżoną J. G. (1) uznano za winną popełnienia czynu opisanego w punkcie XXVI, tj. przestępstwa z art. 9§1 i 3 kks w zw. z art. 56 §1 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to, na podstawie art. 56 §1 kks w zw. z art. 7 §2 kks w zw. z art. 38 §1 pkt 2 kks wymierzono oskarżonej karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 300 stawek dziennych, po 60 zł każda;

34. na podstawie art. 85 kk w zw. z art. 20 §2 kks i art. 39 §1 kks w zw. z art. 39 §2 kks połączono kary pozbawienia wolności oraz kary grzywny wymierzone oskarżonej J. G. (1) w punktach 28-33 wyroku i orzeczono kary łączne: 2 lat pozbawienia wolności oraz 400 stawek dziennych grzywny, po 60 zł każda;

35. na podstawie art. 69 §1 kk w zw. z art. 4 §1 kk w zw. z art. 20 §2 kks i art. 41a §1 i 2 kk warunkowo zawieszono wykonanie kary łącznej pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 4 lata, oddając w tym czasie oskarżoną pod dozór kuratora sądowego;

(...)

47. oskarżonego **W. Z. (1)** uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie XXXIII, tj. przestępstwa z art. 9§1 kks w zw. z art. 56 §1 kks i art. 62 §2 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to, na podstawie art. 56 §1 kks w zw. z art. 7 §2 kks w zw. z art. 38 §1 pkt 2 kks wymierzono oskarżonemu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 300 stawek dziennych, po 100 zł każda;

48. oskarżonego W. Z. (1) uznano za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie XXXIV, tj. przestępstwa z art. 271 §3 kk i art. 273 kk w zw. z art. 271 §1 kk w zw. z art. 11 §2 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 65 §1 kk i za to, na podstawie art. 271 §3 kk w zw. z art. 11 §3 kk w zw. z art. 65 §1 kk wymierzono oskarżonemu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

49. na podstawie art. 85 kk w zw. z art. 20 §2 kks i art. 39 §1 kks w zw. z art. 39 §2 kks połączono kary pozbawienia wolności oraz kary grzywny wymierzone oskarżonemu W. Z. (1) w punktach 47-48 wyroku i orzeczono kary łączne: roku pozbawienia wolności oraz 300 stawek dziennych grzywny, po 100 zł każda;

50. na podstawie art. 69 §1 kk w zw. z art. 4 §1 kk w zw. z art. 20 §2 kks i art. 41a §1 i 2 kk warunkowo zawieszono wykonanie kary łącznej pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 3 lata;

(...)

52. na podstawie art. 63 §1 kk, na poczet orzeczonej wobec oskarżonego K. S. (1) kary grzywny zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 16.12.2008r. do dnia 9.04.2009r.;

53. orzeczono o kosztach postępowania.

Opisany wyżej wyrok Sądu Okręgowego w Bydgoszczy został zaskarżony w drodze **apelacji** przez obrońców oskarżonych: K. S. (1), T. G. (1), J. G. (1) i W. Z. (1). Pismo procesowe tytułowane jako „apelacja” złożył także osobiście oskarżony K. S., jednakże - mimo podpisania pisma także przez obrońcę oskarżonego - nie stanowiło ono środka

zaskarżenia w rozumieniu kodeksowym, albowiem apelacja od wyroku wydanego w I instancji przez sąd okręgowy musi być nie tylko podpisana, ale także sporządzana przez podmiot fachowy, tzn. adwokata lub radcę prawnego (art. 446 §1 kpk).

Apelację od wyroku złożył obrońca oskarżonego T. G. (1), zaskarżając orzeczenie Sądu I instancji w całości, tzn. części dotyczącej tego oskarżonego (pkt 18-27).

Wyrokowi temu zarzucił:

1. na podstawie art. 438 pkt 2 kpk - naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 389 §1 kpk, polegające na odczytaniu, a następnie wykorzystaniu zeznań złożonych przez oskarżonego T. G. (1) w charakterze strony w toku postępowania kontrolnego prowadzonego przez organy kontroli skarbowej, znajdujących się na kartach 4191-4193 oraz 4195-4196, a w konsekwencji - wykorzystanie tych zeznań przy ocenie materiału dowodowego i ustalaniu stanu faktycznego sprawy;

2. na podstawie art. 438 pkt 2 kpk - naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 kpk, 4 kpk w zw. z art. 410 kpk, polegające na dokonaniu dowolnej i wybiórczej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, nie znajdującej potwierdzenia w zgromadzonych dowodach, a także uwzględniającej jedynie okoliczności przemawiające na niekorzyść oskarżonego T. G. (1), m.in. poprzez:

- odmówienie wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego, pomimo, iż znajdują one potwierdzenie w zeznaniach świadka B. W. (1), uznanych w całości za wiarygodne przez Sąd Okręgowy,
- uznaniu za całkowicie wiarygodne zeznań B. W. (1), pomimo, iż w części pozostają one wewnętrznie sprzeczne i wzajemnie się wykluczają, m.in. w zakresie świadomości i wiedzy oskarżonego T. G. (1) o przestępnym procederze wystawiania pustych faktur,

co w konsekwencji spowodowało poczynienie błędnych ustaleń faktycznych w postaci przyjęcia, że oskarżony T. G. (1) wypełnił znamiona zarzucanych mu aktem oskarżenia czynów, pomimo, iż w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy brak było podstaw do przypisania oskarżonemu wypełnienia znamion strony podmiotowej zarzucanych mu czynów;

3. na podstawie art. 438 pkt 2 kpk - naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 2 kpk i 7 kpk w zw. z art. 97 kpk i 167 kpk, polegające na braku dążenia do ustalenia prawdziwych okoliczności sprawy, zweryfikowania wyjaśnień oskarżonego T. G. (1) i zeznań świadków w oparciu o dostępny materiał dowodowy, m.in. w postaci zeznań pracownicy N. B. K., co w konsekwencji doprowadziło do poczynienia dowolnych ustaleń faktycznych przez Sąd Okręgowy.

W konsekwencji, powołując się na opisane wyżej zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej oskarżonego T. G. (1) i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył także obrońca oskarżonej J. G. (1), w całości, tzn. części dotyczącej tej oskarżonej (pkt 28-35).

Wyrokowi temu zarzucił:

1. na podstawie art. 438 pkt 2 kpk - naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 kpk, 4 kpk w zw. z art. 410 kpk, polegające na dokonaniu dowolnej i wybiórczej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, uwzględniającej jedynie okoliczności przemawiające na niekorzyść oskarżonej J. G. (1) oraz bezzasadnej odmowie wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonej, pomimo, iż wyjaśnienia te znajdują potwierdzenie w uznanych za wiarygodne przez Sąd zeznaniach świadka B. W. (1) oraz świadka A. W. (1);

2. na podstawie art. 438 pkt 2 kpk - naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 kpk, 4 kpk w zw. z art. 410 kpk, polegające na dokonaniu oceny zgromadzonego materiału dowodowego, zwłaszcza zeznań świadka B. W. (1), w sposób dowolny i sprzeczny z zasadami logiki;

3. na podstawie art. 438 pkt 2 kpk - naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 kpk w zw. z art. 410 kpk oraz art. 424 §1 pkt 1 kpk, polegające na:

- pominięciu w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku zeznań świadka A. W. (1) (k. 1109-1110), co świadczy o braku dokonania oceny tego dowodu przez Sąd Okręgowy, a tym samym poczynieniu ustaleń faktycznych w oparciu o wybiórczy materiał dowodowy, w porównaniu do dowodów ujawnionych na rozprawie,
- braku wyjaśnienia przez Sąd Okręgowy, dlaczego odmówił wiary wyjaśnieniom oskarżonej J. G. (1) i dlaczego przypisał jej zarzucane aktem oskarżenia czyny, przy jednoczesnym braku odniesienia się przez Sąd I instancji do konkretnych dowodów, co świadczy o braku dokonania oceny dowodów zgodnej z zasadami wynikającymi z art. 7 kpk;

4. na zasadzie art. 438 pkt 3 kpk - błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, iż oskarżona J. G. (1) wypełniła znamiona zarzucanych jej aktem oskarżenia czynów, pomimo, iż w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy brak jest podstaw do przypisania oskarżonej wypełnienia znamion strony podmiotowej zarzucanych jej czynów, a także przyjęcia, że oskarżona dopuściła się zarzucanych jej czynów w czasie wynikającym z treści aktu oskarżenia.

W związku z wymienionymi zarzutami skarżący wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej oskarżonej J. G. (1), poprzez uniewinnienie oskarżonej od zarzucanych jej czynów, ewentualnie

- o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej oskarżonej J. G. (1) i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Apelację o omawianego wyroku złożył również obrońca oskarżonego K. S. (1), zaskarżając ten wyrok w całości.

Wyrokowi Sądu I instancji zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na ustaleniu, że oskarżony swym zachowaniem wyczerpał znamiona przypisanych mu czynów.

Uzasadniając swoje stanowisko skarżący wskazał, że wydany wyrok stanowi powtórzenie założeń aktu oskarżenia i opiera się na bezkrytycznej, dowolnej ocenie zeznań B. W. (1) stanowiących pomówienie. Opisał korzyści procesowe osiągnięte przez B. W. w toku postępowania. Zwrócił uwagę, że nie pomawiał on członków swej rodziny, a jedynie osoby spoza tego kręgu. Zdaniem obrońcy oskarżony K. S. działał w zaufaniu do B. W. (1) i na jego polecenia wykonywał dane księgowania. Dodatkowo skarżący podał, że zastosowana stawka dzienna grzywny (100 zł) jest sprzeczna z dyspozycją art. 33 §3 kk, ponieważ oskarżony S. nie posiada obecnie majątku, pozostaje bez dochodów, zaś posiada zobowiązania z tytułu zaległych podatków w kwocie ponad 2 mln złotych.

W konsekwencji obrońca oskarżonego wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów, względnie o
- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Bydgoszczy, z ostrożności procesowej o
- zmianę zaskarżonego wyroku w części określającej wymiar kwoty orzeczonych stawek dziennych grzywny, poprzez ustalenie tej stawki na 10 złotych każda.

Apelację od omawianego wyroku złożył także obrońca oskarżonego W. Z. (1), zaskarżając go w całości, tj. w zakresie dotyczącym wymienionego oskarżonego. Wyrokowi temu zarzucił:

I. obrazę przepisów prawa materialnego, poprzez błędne jego zastosowanie, wynikające z przyjęcia, że przypisane w punkcie XXXIII i XXXIV orzeczenia zachowanie należy zakwalifikować jako - odpowiednio - sprawstwo oszustwa podatkowego i naruszenia procedury rachunkowej oraz sprawstwo fałszu intelektualnego, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i użycia dokumentów poświadczających nieprawdę, podczas, gdy w świetle prawidłowej subsumcji ustalonego stanu faktycznego - nawet, gdyby warunkowo i hipotetycznie przyjąć, że został ustalony prawidłowo - pod normę prawną - nie można przypisać oskarżonemu przypisać zachowania, którego znamiona są spenalizowane w art. 18 kk, dlatego, że brak jest w przyjętym przez Sąd stanie faktycznym ustaleń dotyczących kwestii kluczowych dla ustalenia form popełnienia przestępstwa oraz znamion strony przedmiotowej zarzucanych czynów;

II. obrazę przepisów postępowania karnego, mającą wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a w szczególności art. 4 kpk, art. 5 §2 kpk, art. 7 kpk, art. 424 §1 kpk, wyrażającą się w:

- czynieniu ustaleń faktycznych na podstawie wyselekcjonowanego materiału, nie zaś wszystkich dowodów zgromadzonych w sprawie, pod z góry powziętą tezę o winie oskarżonego, a także w sposób dowolny - bez odwołania się do podstawy dowodowej, czego najpełniejszym wyrazem jest uzasadnienie zaskarżonego wyroku, którego treść nie odpowiada nakazom z art. 424 §1 kpk, czyniąc de facto niemożliwym przeprowadzenie merytorycznej kontroli podstaw wniosku Sądu, tak co do stanu faktycznego, jak i prawnego sprawy,
- niezgodnej ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego oraz zasadami prawidłowego rozumowania ocenie zgromadzonych dowodów, akcentującej przy tym - wbrew zasadzie obiektywizmu - wartość zeznań niekorzystnych dla oskarżonego, przy jednoczesnym pominięciu materiału dowodowego dla niego korzystnego i to bez należytego uzasadnienia takiego stanu rzeczy, manifestującej się w szczególności w przydaniu waloru pełnej wiarygodności zeznaniom jedyne go świadka oskarżenia, przy jednoczesnym odmówieniu wiarygodności dowodom przeciwnym, bądź wyeliminowaniu takich dowodów przeciwnych z podstawy orzekania, mające swój wyraz w:
 - braku refleksji nad motywacją jedyne go świadka oskarżenia,
 - skrajnie wybiórczym przywołaniu zeznań jedyne go świadka oskarżenia pod z góry przyjętą tezę o winie oskarżonego,
 - niewyjaśnieniu i niewskazaniu istotnych sprzeczności pomiędzy zeznaniami świadków B. W. i P. G.,
 - braku refleksji nad rolą oskarżonego w zarzucanym procederze, w sytuacji, kiedy rola ta nie pasuje do ustalonych w przypadku innych podmiotów okoliczności,
 - pominięciu faktu, że sytuacja życiowa oskarżonego powodowała, że nie miał on motywu do wstąpienia na drogę przestępstwa,
 - rozstrzygnięciu wątpliwości w sprawie wbrew dyspozycji normy in dubio pro reo,
 - oparcie rozstrzygnięcia na pomówieniu współoskarżonego jako jedyne go podstawie orzeczenia, bez należytej konfrontacji tego dowodu z innymi dowodami i braku potwierdzenia przez inne dowody.

III. będący konsekwencją obrazę przepisów postępowania - błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za jego podstawę, mający wpływ na treść wyroku, polegający na uznaniu oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów, pomimo, że taki wniosek nie wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, którego prawidłowa ocena winna skutkować uniewinnieniem oskarżonego od popełnienia tych czynów, i dowolnym ustaleniu, nie znajdującym potwierdzenia w zgromadzonych w sprawie dowodach, że;

- oskarżony działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, a nawet uczynił z tego stałe źródło dochodu, pośrednicząc w przekazywaniu pustych faktur i dokumentów KP,
- pomawiający nie miał interesu w pomówieniu oskarżonego o dokonanie zarzucanych czynów.

Podnosząc opisane wyżej zarzuty skarżący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w stosunku do W. Z. (1), poprzez jego uniewinnienie, ewentualnie o
2. uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Bydgoszczy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje wniesione przez obrońców oskarżonych, zawierające zbliżone zarzuty i podobną argumentację, uznać należy - w znaczącej części – za zasadne, a w szczególności podniesione w nich zarzuty błędu w ustaleniach faktycznych oraz dowolnej oceny wyjaśnień oskarżonych i zeznań świadka B. W. (1) musiały, w realiach niniejszej sprawy, doprowadzić do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Dotyczy to w równym stopniu wątku sprawy związanego z zarzutami karnoskarbowymi i działania zorganizowanej grupy przestępczej (pierwotna sygnatura akt sprawy III K 126/13), jak i wątku dotyczącego pożyczki udzielonej spółce (...)pl” przez P. (...) (sygn. akt III K 72/13).

Wyprowadzając już w tym miejscu pewną myśl natury ogólnej – wynikającą z utrwalonej linii orzecniczej także Sądu Apelacyjnego w Gdańsku (por. wyrok z 30.11.2011r. w sprawie II AKa 349/11, LEX nr 1130002) - należy stwierdzić, że każdy proces karny realizować powinien dwa cele: pierwszy, to uzyskanie stanu tzw. sprawiedliwości materialnoprawnej, co ma miejsce wówczas, gdy dojdzie do słusznego zastosowania normy prawa karnego materialnego; drugi - nie mniej istotny - to osiągnięcie stanu tzw. sprawiedliwości proceduralnej (szerzej: S. Waltoś, Proces karny. Zarys systemu, Warszawa 2008, s. 21). W procesie karnym, niezależnie od tego jakim ostatecznie zakończy się rozstrzygnięciem, muszą być respektowane uprawnienia jego uczestników oraz wszelkie ustawowe standardy procedowania. Szerzej pogląd ten został zaprezentowany w trafnej tezie zawartej w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 31 stycznia 2008 r. w sprawie II AKa 324/07: „Sąd winien uczynić wszystko, by prawu stało się zadość, musi postępować sumiennie, uczciwie, realizując w ten sposób konstytucyjny, konwencyjny i ustawowy standard rzetelnego procesu (art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 6 ust. 1 EKPCz i PW, art. 2 kpk).

W niniejszym procesie, z powodów poniżej przedstawionych i częściowo wytkniętych we wniesionych środkach odwoławczych, nie został zachowany omawiany standard rzetelności, któremu odpowiadać musi każde postępowanie karne. W konsekwencji należy stwierdzić, że nie zrealizowano jednego z dwóch zasadniczych celów procesu karnego.

Na wstępie należy zaznaczyć, że - na podstawie art. 436 kpk - Sąd ad quem ograniczył rozpoznanie wniesionych przez obrońców oskarżonych środków odwoławczych jedynie do części uchybień, które podnosili skarżący, jako że ocena tychże uchybień, jak i tych dostrzeżonych przez sąd odwoławczy z urzędu, okazała się wystarczająca do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Rozważanie zaś pozostałych zarzutów okazało się dla dalszego toku postępowania przedwczesne i – wobec powyższego – niecelowe.

Dla jasności dalszego wywodu i zakreslenia granic kontroli odwoławczej w niniejszej sprawie przypomnieć w tym miejscu należy, że – zgodnie z treścią art. 434 §1 zd.2 kpk (w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1.07.2015r., co wynika z art. 36 pkt 2 ustawy z dnia 27.09.2013r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw) – tylko w wypadku wniesienia środka odwoławczego przez oskarżyciela publicznego lub pełnomocnika, sąd odwoławczy – orzekając na niekorzyść oskarżonego – związany jest podniesionymi w tym środku uchybieniami. Oznacza to, że jedynie w tym przypadku zarzuty odwoławcze wyznaczają granice środka odwoławczego, skoro Sąd II instancji jest nimi związany. Natomiast analogicznego przepisu nie ma w stosunku do środka odwoławczego wniesionego przez obrońcę oskarżonego. Dlatego też słusznie uważa się, że w przypadku wniesienia

środka odwoławczego wyłącznie na korzyść oskarżonego, sąd odwoławczy nie jest związany formułowanymi zarzutami i tym samym nie wyznaczają one granic środka odwoławczego (por. D. Świecki, „Postępowanie odwoławcze w sprawach karnych – komentarz, orzecznictwo”, LexisNexis, Warszawa 2013, s.83-84).

I. Wątek dotyczący zorganizowanej grupy przestępczej i przestępstw skarbowych (pierwotna sygnatura III K 126/13).

Odnosząc się już bardziej szczegółowo do zarzutu podnoszonego we wszystkich wniesionych w niniejszej sprawie apelacjach należy uznać, że nie pozbawione słuszności są twierdzenia, że Sąd I instancji bez należytej uwagi i szczególnej wnikliwości (a zarazem i ostrożności) podszedł do oceny głównego, a często nawet jedynego, dowodu pozwalającego na czynienie ustaleń faktycznych w sprawie dotyczącej zarzutu działania oskarżonych w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, tj. dowodu z zeznań (jak i wcześniejszych wyjaśnień) świadka B. W. (1), który zdecydował się na współpracę z organami ścigania, co skutkowało szybszym (prawomocnym już) zakończeniem jego sprawy w ramach odrębnego postępowania. Nie można w tym przypadku tracić z pola widzenia bezspornego faktu, że był to dowód kluczowy w tej sprawie, zaś na jego podstawie dokonano przytłaczającej większości ustaleń faktycznych. Z drugiej strony – relacje te, jak słusznie podkreślają skarżący, muszą być potraktowane jako tzw. dowód z pomówienia, którego ocena w procesie karnym nie może być z pewnością standardowa, czy też uproszczona. W orzecznictwie sądów powszechnych oraz Sądu Najwyższego – na co słusznie zwrócił uwagę obrońca oskarżonego W. Z. – od dawna funkcjonują wypracowane już dość dawno kryteria oceny tego typu dowodu. Kryteria te nie są jednolite, część z nich się powtarza w kolejnych judykatach, inne stanowią oryginalne propozycje danego składu orzekającego; niemniej jednak panuje tu powszechnie przyjmowane przekonanie o potrzebie zastosowania wielopoziomowej weryfikacji takiego dowodu, w konfrontacji z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie (choćby z dowodami pośrednimi, które mogą taki dowód potwierdzić).

Na gruncie niniejszej sprawy Sąd a quo w swych niezwykle lakonicznych rozważaniach (str. 430 uzasadnienia wyroku) nie zastosował proponowanych i dostępnych w praktyce orzecniczej kryteriów, choć teoretycznie dostrzegł sygnalizowany tu problem, a przynajmniej z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd ten miał w polu widzenia fakt, iż porusza się w materii charakterystycznej dla dowodu z pomówienia (str. 429 uzasadnienia i przywołane tam orzecznictwo). Mimo tego poprzestał w zasadzie na - słusznej w istocie - konstatacji, że fakt współpracy pomawiającego z organami ścigania nie wyklucza prawdziwości jego relacji, tym bardziej, że obciążał także sam siebie. Sąd Okręgowy nie rozważył przy tym bliżej treści wypowiedzi tego świadka oraz ewentualnych korzyści procesowych osiąganych w toku procesu przez B. W. (1), ich korelacji z rozwojem tego postępowania, a także nie zwrócił najmniejszej uwagi na występujące jednak w jego relacjach rozbieżności, np. co do świadomości oskarżonego T. G. (1) w zakresie wystawiania i przyjmowania tzw. „pustych” faktur VAT przez zarządzane przez niego spółki. W tym miejscu należy przypomnieć, że według jednej z relacji B. W. oskarżony T. G. miał wiedzieć o wspólnie organizowanym procederze przepuszczania przez firmę (...) pustych faktur (k.25-42), według innej (k.236-246) - mieli rozmawiać o przepuszczeniu przez tę firmę jedynie „kilku transakcji” (ilu dokładnie?, których spośród przypisanych oskarżonemu?), zaś w kolejnej relacji W. już podał, że oskarżony T. G. (1) nie miał świadomości, że do (...) wchodziły puste faktury VAT (k. 242v). Dalej świadek B. W. twierdził, że oskarżony T. G. (1) miał pośredniczyć w transakcjach pomiędzy „jego firmami” (k. 242), opisanymi przez W. w toku innego przesłuchania (k.13), zaś w przypisanych T. G. czynach pojawia się też spółka (...), która nie mieści się w tym katalogu, gdyż była ona zarządzana w całości przez K. S. (1). Nie wyjaśniono także, co w rozmowie pomiędzy B. W. i T. G. miało oznaczać owo „przepuszczenie” faktur przez firmę (...) - czy chodziło jedynie o tzw. pośrednictwo handlowe (doprowadzenie przez podmiot B do transakcji pomiędzy podmiotami A i C), czy też o kolejne nabywanie towarów lub usług przez kolejne podmioty gospodarcze (A-B-C). Okoliczność ta może być przydatna do wnioskowań w zakresie strony podmiotowej czynów zarzucanych oskarżonemu T. G. (1), a jej ustalenie wymaga bardziej precyzyjnego przesłuchania wymienionych osób.

Tym samym należy zgodzić się z zarzutem naruszenia dyspozycji art. 7 kpk, gdyż przeprowadzona przez Sąd I instancji ocena tego dowodu nie może być uznana za odpowiadającą zasadom prawidłowego rozumowania oraz zasadom doświadczenia życiowego, zaś jako taka – mogła doprowadzić do poczynienia błędnych ustaleń faktycznych w sprawie,

a zatem mogła też mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, zważywszy na wagę tego dowodu dla konstruowania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

Jak słusznie zauważył obrońca oskarżonej J. G. (1) w treści wniesionej apelacji, ocena ta - w pewnym zakresie - nie była także oceną samodzielną, lecz została wprost powielona z treści uzasadnienia aktu oskarżenia (str. 323 uzasadnienia wyroku - str. 197 a/o), co zdecydowanie ją dyskwalifikuje i świadczy o braku wymaganej samodzielności i bezstronności Sądu meriti. O ile bowiem, jak słusznie przyjmuje się w orzecznictwie, może wystąpić sytuacja procesowa, kiedy to sąd orzekający w sprawie przejmuje wprost ustalenia faktyczne poczynione przez oskarżyciela (gdy się z nimi w pełni zgadza), o tyle analogiczne kopiowanie nie może wystąpić w sferze oceny zebranych w sprawie dowodów, gdyż ta winna być prowadzona przez sąd samodzielnie, w oparciu o kryteria wskazane w przepisach postępowania karnego (art. 7 kpk, art. 8 §1 kpk).

Nie przesądzając bynajmniej ostatecznego wyniku oceny omawianego dowodu, trzeba wyraźnie podkreślić, że dowód ten wymaga szczególnie wnikliwego podejścia i pogłębionej weryfikacji (przy użyciu ostrzejszych kryteriów) – głównie z uwagi na jego charakter oraz wagę procesową. Omawiany tu problem nie jest przy tym wyłącznie teoretyczny, albowiem korzystając chociażby z kryteriów sformułowanych w tym zakresie przez Sąd Apelacyjny w Krakowie w orzeczeniu z dnia 7.10.1998r. (sygn. akt II AKa 187/98), dostrzec można, że w realiach niniejszej sprawy ocena relacji procesowych B. W. jawi się jako proces dość złożony (jedynie niektóre kryteria zostały spełnione), na co zwracali uwagę autorzy apelacji.

Aby jeszcze bardziej uwypuklić wagę omawianego problemu należy wskazać, że głównym kryterium oceny każdego dowodu w procesie karnym (nie tylko dowodu z pomówienia) jest weryfikacja jego treści pod kątem stabilności (konsekwencji), ciągłości (braku luk i sprzeczności) oraz logicznego układu odniesienia sytuacyjnego. W omawianym przypadku sam Sąd I instancji miał poważne zastrzeżenia co do prawidłowości spostrzeżeń i twierdzeń wygłaszanych przez B. W., skoro jego zeznania potraktował – w pewnym zakresie – jako „subiektywną ocenę”, odmawiając tym samym czynienia w tej części ustaleń faktycznych w oparciu o ten dowód (str. 222 uzasadnienia wyroku).

Istotnym uchybieniem Sądu I instancji, znacząco utrudniającym, a wręcz uniemożliwiającym weryfikację prawidłowości poczynionych w tym zakresie ustaleń faktycznych, jest brak wykazania i uzasadnienia, że omawiani oskarżeni działali w ramach zorganizowanej grupy przestępczej. Ustalenie to dotyczy nie tylko zarzutu stawianego oskarżonym w punkcie I oskarżenia (z art. 258 §1 kk), ale także ma znaczący wpływ na rozmiar represji karnej w przypadku przestępstw skarbowych, gdyż warunkuje ewentualne stosowanie nadzwyczajnego obostrzenia kary (art. 37 §1 pkt 5 kks). Sąd Okręgowy nie sprecyzował, jaki miałby być konkretny skład owej grupy, jak miała wyglądać jej wewnętrzna struktura, role poszczególnych osób wchodzących w skład tej grupy, poprzestając na - przejętym z treści zarzutu - opisanie ich funkcji sprawowanych w poszczególnych podmiotach gospodarczych. Co jednak najistotniejsze - zabrakło rozważań związanych ze stroną podmiotową zarzucanych oskarżonym czynów, posiadających związek z opisywaną przez oskarżyciela publiczną grupą zorganizowaną, podczas, gdy czyny te muszą być popełnione umyślnie, a zatem niezbędne jest wykazanie, że oskarżeni mieli świadomość funkcjonowania w ramach tego typu struktury, a także wskazania dowodów, z których taki wniosek można procesowo - w sposób nie budzący wątpliwości - wyprowadzić. Niezmiernie istotnym jest także wykazanie, czy i dlaczego przestępcze współdziałanie określonych osób przekracza in concreto prawną formę współsprawstwa (art. 18 §1 kk) i winno być kwalifikowane w kategoriach funkcjonowania zorganizowanej grupy przestępczej w rozumieniu art. 258 kk. Poprzestanie w tym zakresie - jak uczynił to zasadniczo Sąd I instancji - na przytoczeniu rozważań teoretycznych, w tym stosownego orzecznictwa, nie wydaje się tu wystarczające; świadczy o zbyt pobieżnym potraktowaniu tego zagadnienia, bez wymaganego przełożenia ogólnych założeń teoretycznych na materię faktyczną rozpoznawanej obecnie sprawy.

Dla zobrazowania opisanego uchybienia należy wskazać, że w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd meriti lakonicznie ocenił, że działanie oskarżonych „przekraczało ramy współsprawstwa”, a oskarżeni zdawali sobie sprawę, że „funkcjonują w jakiejś strukturze” (str. 299 uzasadnienia); pojawiły się tam też fragmenty dotyczące „komponentów do paliw silnikowych”, co odstaje wyraźnie od stanu faktycznego niniejszej sprawy. Problem jednak leży w tym, że dla przypisania oskarżonym określonych znamion kodeksowych nie wystarczy ulokowanie ich w „jakiejś strukturze”,

lecz konieczne jest - po pierwsze - określenie owej struktury, opisanie i przeanalizowanie, a następnie - wykazanie, że oskarżeni świadomie przyłączyli się do tego typu grupy lub wykonywali w jej składzie konkretne działania realizujące znamiona innych typów czynów zabronionych. Powinności tej z pewnością nie sprostał Sąd I instancji.

Już tylko na marginesie wypada zauważyć, że szczególnie wnikliwie należało ocenić ewentualny udział w zorganizowanej grupie przestępczej kierowanej przez B. W. (1) oskarżonych małżonków G., skoro już z samych relacji świadka W. - choć dość ogólnych - wynikało, że jedynie K. S. (1) miał być wtajemniczony w jego działania związane ze współpracą z małżonkami S. i redystrybucją uzyskiwanych w ten sposób kosztów na rynku (...). Temat ten z pewnością wymaga głębszej - niż dotąd - analizy.

Kolejnym istotnym uchybieniem w toku postępowaniem przed Sądem I instancji, wypunktowanym w apelacji złożonej przez obrońcę oskarżonego T. G. (1), zaistniałym tym razem na etapie przeprowadzania dowodów w toku rozprawy, było ujawnienie i włączenie do materiału dowodowego sprawy zeznań składanych przez oskarżonych T. G. (1) i K. S. (1), w charakterze strony, w toku postępowań prowadzonych przed organami kontroli skarbowej (np. karty 4191-4193, 4195-4196, 1765, 1811). Jak słusznie podkreśla skarżący, do relacji tych należy stosować przepisy dotyczące przesłuchania świadka, co wynika nawet z treści omawianych protokołów, w tym stosowanych tam pouczeń. Tym samym materiał ten nie mógł być odczytywany w toku rozprawy w oparciu o przepis art. 389 §1 kpk, gdyż w dyspozycji tego przepisu tego typu zeznania się nie mieszczą. Przechodząc do konsekwencji owego uchybienia należy zauważyć, że o ile nie sposób wprost wykazać (jak chce tego skarżący - obrońca oskarżonego T. G.), że ów błędnie ujawniony materiał dowodowy został bezpośrednio wykorzystany do ustalania stanu faktycznego w sprawie (brak przywołania go w tej części uzasadnienia zaskarżonego wyroku), o tyle nie można wykluczyć, że miał on wpływ na ocenę wyjaśnień obu oskarżonych dokonaną finalnie przez Sąd Okręgowy, zważywszy wszak na treść zeznań składanych przez oskarżonych w toku omawianych przesłuchań (w szczególności przez K. S. - k.1765 i 1811).

Z omawianym wyżej problemem wiąże się ściśle kolejne uchybienie Sądu Okręgowego, polegające na ujawnieniu i wykorzystaniu w toku postępowania zeznań świadków - pracowników organów kontroli skarbowej, relacjonujących wprost treść zeznań składanych w toku prowadzonych przez nich przesłuchań przez obecnych oskarżonych, wówczas - w toku postępowań kontrolnych - występujących w charakterze strony (np. str. 275, 279, 280 uzasadnienia). Sąd ten nie dostrzegł, że dowody te zostały pozyskane przez oskarżyciela publicznego w sposób wadliwy, stanowiący w istocie obejście przepisów postępowania karnego wyłączających możliwość wykorzystania zeznań składanych uprzednio przez oskarżonego, występującego jeszcze w charakterze świadka (przed postawieniem zarzutów). W ten sposób naruszono niewątpliwie uprawnienia procesowe oskarżonych K. S. i T. G., co mogło mieć wpływ na treść ocenianego obecnie wyroku, gdyż w uzasadnieniu tego wyroku Sąd I instancji wykorzystał zeznania omawianych świadków - funkcjonariuszy organów kontroli skarbowej podczas dokonywania oceny innych dowodów (np. str. 335 uzasadnienia).

Okolicznością uniemożliwiającą w praktyce dokonanie kontroli instancyjnej zaskarżonego wyroku, a także świadcząca o bardzo istotnym naruszeniu przepisu art. 7 kpk jest zaniechanie przez Sąd Okręgowy przeprowadzenia oceny wyjaśnień składanych w sprawie przez wszystkich omawianych oskarżonych (K. S., T. G., J. G. i W. Z.). Za taką nie mogą być bowiem uznane lakoniczne, szczątkowe wzmianki, ograniczające się w istocie do stwierdzenia, że wyjaśnienia te są niewiarygodne, gdyż stanowią linię obrony lub są sprzeczne z zeznaniami B. W. (1) (str. 215, 222, 230 i 232 uzasadnienia wyroku). Tak istotny dowód w sprawie jak wyjaśnienia osoby oskarżonej nie może być pominięty w toku rozważań czynionych przez Sąd orzekający, czy też zredukowany do mało znaczących sloganów, pozbawionych podstawowej choćby argumentacji, jak ma to miejsce w niniejszej sprawie. Nadto należy zauważyć, że Sąd Okręgowy opisał i dostrzegł jedynie wyjaśnienia składane przez oskarżonych K. S., T. G., J. G. i W. Z. w toku postępowania przygotowawczego, pomijając zupełnie treść ich relacji procesowych składanych w toku rozprawy, co wskazuje na znaczące naruszenie dyspozycji art. 410 kpk. Podobnie pominięto analizę istotnych zeznań składanych w toku rozprawy przez świadków A. W. i A. K. (poprzedni: H.), poprzestając na przytoczeniu i ocenie ich zeznań z postępowania przygotowawczego. Warto wspomnieć, że z zeznań A. W. wynika, że oskarżona J. G. praktycznie nie przebywała w firmie, a świadek widziała ją tam może 2-3 razy. Natomiast świadek A. K. podała, że o fakturach do wystawienia dowiadywała się z kartki otrzymywanej od B. W., do którego była też wysyłana przez K. S., aby jej wszystko

w tym temacie wytłumaczył; zeznała, że oskarżony S. nie był osobą decyzyjną co do wystawiania faktur VAT. Te, niewątpliwie korzystne dla oskarżonego K. S., zeznania nie mogły znaleźć się poza zakresem analizy i oceny Sądu I instancji.

W przypadku oskarżonej J. G. (1) Sąd meriti uznał za niewiarygodne zarówno wyjaśnienia wymienionej oskarżonej, jak i odnoszące się do jej osoby relacje świadka B. W. (1) (uznając je za „subiektywne oceny” tego świadka), nie wskazując przy tym, jakie konkretnie dowody pozwoliły na przypisanie tej oskarżonej określonych czynów zabronionych, a w szczególności były podstawą uznania, że działała ona w sposób umyślny (z zamiarem bezpośrednim lub ewentualnym). Okoliczność tę trafnie sygnalizował obrońca oskarżonej w treści wniesionej apelacji.

Oceniając wyjaśnienia oskarżonego T. G. (1) Sąd I instancji nie do końca ściśle przyjął, że są one sprzeczne z zeznaniami B. W. (1), gdyż - jak już wyżej sygnalizowano - relacje B. W. nie były tu konsekwentne, ani też jednoznaczne i temat ten wymaga niewątpliwie uzupełnienia postępowania dowodowego. W tym stanie rzeczy nie można z pewnością poprzestać na tak splotonej, jednozdaniowej ocenie.

Rację ma - w ocenie Sądu Apelacyjnego - obrońca oskarżonego T. G. (1) zarzucając Sądowi Okręgowemu zaniechanie inicjatywy dowodowej w zakresie ustalenia i przesłuchania ówczesnych pracowników spółki (...) na okoliczność faktycznego podziału kompetencji w tejże spółce pomiędzy B. W. i T. G., w szczególności w kontekście wystawiania opisanych w treści zarzutów faktur na usługi informatyczne i świadomości oskarżonego co do ich fikcyjnego charakteru. Zaniechanie to wydaje się niezrozumiałe i z tego powodu, że analogiczne czynności wykonano w przypadku pracowników innych spółek, w tym np. spółki „(...)”, czy (...). Czynności te pozwolą na poszerzenie - dość skromnego w tej części - materiału dowodowego, ograniczającego się zasadniczo do częściowo sprzecznych relacji B. W. (1) i oskarżonego T. G. (1). Skoro - jak wyżej omawiano - relacje procesowe B. W. stanowią dowód z pomówienia, to tym bardziej należy poszukiwać innych dowodów (nawet dowodów pośrednich), będących w stanie ów dowód zweryfikować w toku procesu. Sąd Okręgowy zbyt łatwo zaniechał tych czynności, nie próbując nawet ustalać danych byłych pracowników spółki (...). Nie przesłuchał też świadka B. K., której dane pojawiły się już w trakcie rozprawy. Doszło w ten sposób do naruszenia dyspozycji art. 167 kpk, co mogło mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, co już wyżej omówiono.

Podobnie nie bez racji obrońca oskarżonego T. G. (1) wskazała, że Sąd I instancji nie poczynił żadnych ustaleń co do jedynej faktury odebranej przez (...) s.c. (wystawionej przez „(...)” sp. z o.o.), nie ustalono czego miała ona konkretnie dotyczyć, na czym rzecz miały być świadczone usługi i czy faktycznie zostały one wykonane. Poprzestano w tym przypadku na wyjaśnieniach złożonych przez B. W. podczas jednego z przesłuchań (kiedy to - po okazaniu - wskazywał faktury jego zdaniem fikcyjne - k.128-145), zakładając z góry niewiarygodność relacji T. G. (1), nie dostrzegając, że inne wypowiedzi świadka B. W. w tej kwestii nie były do końca spójne. Wypada w tym miejscu wskazać, że co do tej faktury (nr (...)) B. W. (1) podawał, że: to prawdopodobnie on polecił ją wystawić i „być może” uzgadniał to z T. G. (k.187-188), na pewno nie dostał za nią prowizji od T. G. i nie pamięta, z czyjej inicjatywy i z jakich powodów ta faktura została wystawiona (k.236-246). W tej sytuacji niezasadnie - a z pewnością zdecydowanie przedwcześnie - przyjęto, że wyjaśnienia oskarżonego T. G. (1) (co do rzeczywistego wykonania usług z tej faktury) są niewiarygodne, gdyż stoją w sprzeczności z relacjami B. W.. Nawet w przypadku ustalenia fikcyjnego charakteru omawianej faktury, pogłębionej analizy - w świetle przytoczonych zeznań B. W. - wymaga z pewnością kwestia strony podmiotowej tego czynu, zarzucanego oskarżonemu T. G. (1). Uproszczone i schematyczne rozumowanie zaprezentowane w tym zakresie przez Sąd I instancji nie może spotkać się z aprobatą Sądu Apelacyjnego.

Rozwijając nieco myśl zaprezentowaną powyżej należy podkreślić, że w sytuacji, w której Sąd I instancji swe ustalenia faktyczne oparł w głównej mierze na dowodzie z pomówienia, odrzucając zasadniczo wyjaśnienia wszystkich oskarżonych, winien był wykorzystać wszelkie możliwości dowodowe, które byłyby w stanie przybliżyć go do prawdy materialnej. Tak się jednak nie stało w toku niniejszego postępowania. Sąd Okręgowy nie przeprowadził analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci zatrzymanych faktur VAT - samodzielnie lub z pomocą biegłego - pod kątem proporcji występujących w dokumentacji danego podmiotu faktur uznanych za „puste” do faktur prawdziwych, obrazujących autentyczne transakcje gospodarcze. Nie poczynił także ustaleń, jak wyglądała

struktura transakcji ujętych w fakturach uznanych za fikcyjne, tzn. czy faktury te krążyły z jakimś cyklu pomiędzy określonymi podmiotami, czy były przypadki transferu kosztów, które w stosunkowo nieodległym czasie powracały (w kolejnej fakturze) do tego samego podmiotu. Tego rodzaju analiza pomogłaby z pewnością w ustaleniu świadomości oskarżonych K. S., T. G. i J. G. w zakresie udziału zarządzanych przez nich firm w procederze prowadzonym przez B. W. (1) z wykorzystaniem nierzetelnych faktur pozyskiwanych od małżonków S.. Dotyczy to zwłaszcza oskarżonych T. i J. G. (1), co do których B. W. (1), zwłaszcza w późniejszej fazie postępowania, wypowiadał się w sposób daleki od ustaleń przyjętych ostatecznie przez Sąd Okręgowy (np. k. 236-246, k. 1383-1384v, 1009-1011).

Już tylko dodatkowo - mając świadomość treści art. 455a kpk - należy wskazać na dostrzeżone w trakcie kontroli odwoławczej uchybienia w zakresie konstrukcji pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku, co potwierdza jednak poczynione wyżej uwagi odnośnie niedostatecznego rozważenia przez Sąd meriti wielu istotnych okoliczności sprawy. I tak, w przypadku oskarżonego W. Z. (1) uzasadnienie wyroku nie zawiera praktycznie żadnych ustaleń faktycznych, poza dosłownym przytoczeniem treści zarzutu z aktu oskarżenia (str. 209-213). Nie wskazano również, na podstawie których dowodów ustalenia te zostały przez Sąd poczynione (k.213). Na stronie 120 uzasadnienia wskazano, że przytoczone wyżej ustalenia faktyczne poczyniono na podstawie zeznań świadka A. S., zaś przywołane dalej karty dotyczą relacji procesowych B. W. (1). Na stronie 124 uzasadnienia Sąd I instancji poczynił ustalenia, co do wspólnego podjęcia decyzji przez B. W. i K. S. o przyjmowaniu pustych faktur, podając jako podstawę dowodową tego ustalenia numery kart, na których znajdują się dokumenty w postaci faktur VAT i dowodów KP/KW oraz postanowienie o przedstawieniu zarzutów. W kilku miejscach uzasadnienia wskazano, że ustalenia faktyczne czynione były na podstawie zeznań - bez sprecyzowania, o czyje zeznania konkretnie chodzi (np. str. 185, 195).

II. Wątek dotyczący pożyczki zaciągniętej przez spółkę „(...)” w (...).

Również w tym wątku rozpoznawanej obecnie sprawy, dotyczącym wyłącznie oskarżonego K. S. (1), Sąd Okręgowy dopuścił się licznych, omówionych niżej naruszeń przepisów postępowania karnego, zaś ich waga i skala powodują, że mogły mieć one istotny wpływ na treść wydanego w tej części rozstrzygnięcia. Sąd Apelacyjny nie miał wątpliwości, że w tym stanie rzeczy zaskarżony wyrok nie może się ostać, gdyż konieczne jest tu znaczące uzupełnienie postępowania dowodowego, a także powtórzenie przewodu sądowego niemal w całości.

Pierwszym uchybieniem, związanym z przeprowadzaniem dowodów w toku rozprawy, było pominięcie (brak ujawnienia) treści zeznań składanych w czasie śledztwa przez B. W. (1) w charakterze świadka (k.384). Nie ulega wątpliwości, że materiał ten mógł i winien zostać wykorzystany w trybie art. 391 kpk, albowiem sprawa B. W. została już prawomocnie zakończona i w obecnym postępowaniu przed Sądem I instancji występował on właśnie w roli świadka. Warto też podkreślić, że omawiane zeznania zawierają okoliczności korzystne dla oskarżonego K. S. (związane z przeznaczeniem pożyczki oraz z ówczesną kondycją finansową spółki „(...)”), a zatem ich pominięcie w sposób istotny naruszyło interesy procesowe tego oskarżonego. Oczywistym jest zatem, że doszło w ten sposób do istotnego naruszenia dyspozycji przepisów art. 167 i 389 kpk w zw. z art. 4 kpk.

Bardzo znaczącym uchybieniem Sądu I instancji było także zupełne pominięcie analizy i oceny zarówno wyjaśnień złożonych w tej sprawie przez oskarżonego K. S. (1), jak i zeznań (i wyjaśnień) składanych przez świadka B. W. (1), a zatem przez dwie najistotniejsze z punktu widzenia ustaleń faktycznych osoby, mające bezpośredni kontakt z zawieraną umową pożyczki. Jest przy tym bezspornym, że obaj wymienieni mężczyźni wypowiadali się na ten temat w toku rozprawy (k. 1010v-1011 i 1018-1019), zaś B. W. dodatkowo w toku śledztwa. Sąd Okręgowy poprzestał jedynie na omówieniu i ocenie relacji procesowych świadka M. P. (1) (str. 96-102 uzasadnienia), a także innych, mniej istotnych w sprawie świadków (str. 102-107). W ten sposób doszło do istotnego i oczywistego naruszenia dyspozycji art. 410 kpk, zaś skala tego uchybienia jest na tyle duża, że samodzielnie uzasadnia kasatoryjną decyzję Sądu Apelacyjnego - wobec braku możliwości konwalidacji wskazanych uchybień w toku postępowania odwoławczego.

Poważne zastrzeżenia Sądu Apelacyjnego budzi także jakość wydanej w tym wątku sprawy opinii biegłego rewidenta A. D. oraz jej ocena dokonana przez Sąd I instancji. Z pewnością nietrafne są twierdzenia zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że omawiana opinia jest pełna i jasna, zaś biegły podczas jej wydawania dysponował całym

materiałem dowodowym zebrany w sprawie i nie opierał się na przypuszczeniach (str. 110 uzasadnienia). W rzeczywistości było bowiem dokładnie odwrotnie. Swą opinię biegły wydał bez zapoznania się z zabezpieczonymi w sprawie fakturami VAT, bazując niemal wyłącznie na relacjach B. W. (1), z których wynika, że badana dokumentacja może być nierzetelna. Opinia ta nadto nie jest jednoznaczna, gdyż biegły wskazuje, że badane dokumenty „mogą” wskazywać na sztuczne kreowanie wyniku. Dopytywane o te kwestie na rozprawie biegły wprost przyznał, że gdyby otrzymał inne dokumenty - mógłby zmienić zdanie (k.1300). Przyznał również, że faktur uznanych przez oskarżyciela za puste w ogóle nie widział. O nierzetelności dokumentów składanych wraz z wnioskiem kredytowym do (...) a więc rzutuujących na możliwość przypisania oskarżonemu czynu z art. 286 §1 kk w zb. z art. 297 §1 kk - wnioskował na podstawie tego, co miał do dyspozycji, tzn. głównie w oparciu o relacje B. W. dotyczące pustych faktur. W tej sytuacji należałoby sobie zadać proste, nasuwające się niejako automatycznie pytanie - po co w ogóle w niniejszym procesie tego rodzaju opinia i jakie było jej zadanie? Biegły nie wskazał bowiem na jakiegokolwiek ustalenia wymagające wiadomości specjalnych. Przyjął de facto proste rozumowanie - skoro B. W. (1) mówił w toku postępowania, że do księgowości spółki „(...)” przyjmowano fikcyjne faktury, to dokumentacja finansowo - księgową tej spółki musiała być nierzetelna, w tym i sprawozdanie finansowe przedłożone jako załącznik do wniosku kredytowego w (...). Najwyraźniej Sąd Okręgowy uznał, że opinia ta jest całkowicie zbędna, skoro nie podjął działań w kierunku jej ewentualnego uzupełnienia, poszerzenia, bądź zastąpienia nową ekspertyzą. Tym samym uznano, że relacje B. W. - ocenione przez Sąd I instancji za wiarygodne - w sposób wystarczający dowodzą, że podczas procedury zmierzającej do uzyskania pożyczki posłużono się nierzetelną dokumentacją w rozumieniu omawianych wyżej przepisów. W ocenie Sądu Apelacyjnego takie uproszczenie nie jest jednak trafne. Skoro oskarżony K. S. (1) (działając z innymi osobami) miał, zgodnie z opisem zarzucanego mu czynu, posłużyć się wyłącznie nierzetelnym dokumentem w postaci sprawozdania finansowego, nie zaś w postaci samych pustych faktur, to należało przeanalizować i wykazać, czy fałszywe dane z tych faktur faktycznie przeniknęły do przedmiotowego sprawozdania finansowego (zostały tam ujęte) i czy zmieniły jego wymowę na tyle znacząco, że doszło do wprowadzenia w ten sposób pokrzywdzonego w błąd w rozumieniu znamion art. 286 §1 kk, zaś błąd ten - jak wymaga utrwalone w tym zakresie orzecznictwo - był tzw. błędem istotnym. Dodatkowo należy podkreślić, że wśród znamion opisanych w art. 297 §1 kk również mowa jest nie o jakimkolwiek nierzetelnym dokumencie, lecz wyłącznie o takim, który zawiera okoliczności „o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego”. Owa „istotność” nie może być zatem domniemana, zakładana a priori, lecz musi być wykazana na gruncie dowodów ujawnionych w toku postępowania. Nietrudno bowiem wyobrazić sobie sytuację, w której skala pustych faktur w obrazie działania danego podmiotu gospodarczego jest na tyle niewielka, że pozostaje to bez znaczącego wpływu na dane sprawozdawcze tego podmiotu - i to przy założeniu, że wszystkie tego typu dokumenty były faktycznie księgowane i ujmowane w sprawozdawczości finansowej.

Już tylko uzupełniająco należy wskazać, że liczne błędy, w tym błędy logiczne, zawiera przedstawiona przez Sąd Okręgowy ocena dowodów mających przemawiać za winą oskarżonego K. S. (1) w zakresie obecnie omawianego czynu z art. 286 §1 kk i in. Paradoksalnie, często przytaczane przez Sąd argumenty, mające rzekomo wskazywać na sprawstwo oskarżonego, w rzeczywistości potwierdzają tezę zupełnie przeciwną - tak, jakby miały uzasadniać rozstrzygnięcie polegające na uniewinnieniu tegoż oskarżonego (np. str. 99-102 i 114 uzasadnienia wyroku). Braku logiki takiego wyводу nie niweluje z pewnością zabieg stylistyczny polegający na dodaniu tezy, że przywołane argumenty „nie przekreślają”, „nie podważają”, czy „nie wykluczają” winy oskarżonego K. S. (1). Przykładowo wskazano, że Sąd Okręgowy nie mógł pominąć przepływu pieniędzy uzyskanych z pożyczki (str. 99 uzasadnienia), podczas, gdy - jak ustalono w toku postępowania i na co zwraca uwagę sam Sąd w dalszej części swego wyводу - zarówno kontem spółki „(...)”, jak i specjalnie w tym celu utworzonym subkontem spółki (...) zawiadywał w tym czasie wyłącznie B. W. (1), z wyłączeniem oskarżonego K. S.. Podobnie Sąd meriti wskazał, że w zamiarach B. W. (wyłudzenia pożyczki) orientował się K. S., gdyż oprogramowanie, na które była zaciągana pożyczka faktycznie powstało, szykowano się do jego wdrożenia, przeprowadzano szkolenia i rekrutację nowych pracowników (str. 100 uzasadnienia). Okoliczności te dowodzą w sposób oczywisty, że oskarżony S. miał prawo zakładać, że omawiana pożyczka jest narzędziem do dalszego rozwoju firmy, zaś zamiary B. W. są jak najbardziej legalne i wynikają ze strategii ekonomicznej. Dalej Sąd Okręgowy podaje, że nie zignorował faktu zabezpieczeń ustanawianych w związku z zaciąganą pożyczką (str. 100 uzasadnienia). Także i tu okoliczności ujawnione w toku postępowania nie mogą samoistnie przemawiać za sprawstwem oskarżonego K. S., gdyż - jak ustalono - B. W. poręczał pożyczkę swoim prywatnym majątkiem, zaś w owym czasie uchodził za osobę

majątną, co nie wzbudziło podejrzeń nawet tak wyspecjalizowanej instytucji jak (...). Po raz kolejny więc argumenty podnoszone przez Sąd I instancji zamiast obciążać oskarżonego - w związku z jego skazaniem za ten czyn - przemawiają na jego korzyść, co musi budzić poważne zastrzeżenia w zakresie logiki prowadzonego rozumowania.

Całkowicie błędne jest twierdzenie zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że zeznania świadka M. P. (1) potwierdziły udział oskarżonego K. S. (1) w przestępczej działalności B. W. (1). Z zeznań tego świadka wynika jedynie, że K. S. był jednym z poręczających tę pożyczkę; brak tam argumentów przemawiających za przestępczym współdziałaniem wymienionych mężczyzn. Czystą spekulacją jest natomiast pytanie retoryczne, w ramach którego Sąd Okręgowy zastanawia się, czy skoro komisja z (...) nie odkryła żadnych nadużyć, to czy B. W. mógł popełnić to przestępstwo bez pomocy innych osób, w tym oskarżonego K. S. (str. 99 uzasadnienia). Biorąc pod uwagę doświadczenie zawodowe B. W., jego kontakty z małżonkami S. z Ł., czy też wsparcie merytoryczne uzyskiwane z biura rachunkowego, należy przyjąć, że osoba oskarżonego K. S. nie była z pewnością niezbędna do popełnienia tego czynu; nie oznacza to oczywiście, że tak nie było - chodzi tu jedynie o wykazanie braku logiki przedstawionego wniosku. Podobnie ocenić należy kolejne twierdzenie zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że trudno zakładać, iż B. W. sam sporządził bilans i sprawozdanie finansowe spółki „(...)”, bez uzgodnienia z K. S. (str. 101 uzasadnienia in fine). Pomijając oczywisty fakt, że tego rodzaju dokumenty sprawozdawcze sporządza zazwyczaj biuro rachunkowe na podstawie otrzymanej od spółki dokumentacji źródłowej, należy także podkreślić, że mowa jest tu o sprawozdawczości spółki „(...)”, a zatem podmiotu, w którym żadnych funkcji (w tym nieformalnie) nie pełnił oskarżony K. S.. W innym miejscu Sąd I instancji popada w wyraźną sprzeczność wewnętrzną, raz twierdząc stanowczo, że podczas wniosku o pożyczkę doszło do zawyżenia wartości oprogramowania (...), w innym zaś oceniając, że obecnie nie jest możliwe ustalenie tej wartości. Jest to zatem kolejne domniemanie zaprezentowane przez Sąd meriti i to domniemanie stosowane na niekorzyść oskarżonego K. S.. Podobnie należy ocenić twierdzenie Sądu I instancji - że oskarżony K. S. miał swój udział w tworzeniu fikcyjnej dokumentacji; nie wskazano przy tym, o jaką dokumentację chodzi i jakie ewentualnie dowody uzasadniają takie ustalenie. Żadnego odniesienia w zebranych materiale dowodowym nie znajduje również teza Sądu Okręgowego, że zeznania świadka M. P. potwierdzają współdziałanie (współsprawstwo) oskarżonego K. S. w ramach omawianego obecnie czynu (str. 105 uzasadnienia). Wskazany świadek podał jedynie, że jego kontakty z K. S. (1) były incydentalne i dotyczyły innowacyjnego charakteru przedstawianego projektu. Wnoszenie z tych zeznań o zamiarze oskarżonego jest zatem dalece nieuprawnione.

* * *

W tej sytuacji, w obliczu ujawnienia opisanych wyżej uchybień w toku postępowania prowadzonego przed Sądem I instancji, w wielu przypadkach na tyle istotnych, że w pełni uzasadnione jest twierdzenie, iż mogących mieć wpływ na treść wydanego wyroku - konieczne okazało się uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy w zaskarżonej części, albowiem skala i waga ujawnionych uchybień nie pozwoliła na wyodrębnienie takiej materii ocenianego rozstrzygnięcia i takich jego obszarów, które byłyby wolne od skutków procesowych owych błędów. Z tych samych powodów, mając dodatkowo konieczność uzupełnienia materiału dowodowego we wskazanym wyżej kierunku, Sąd Apelacyjny nie mógł w niniejszej sprawie wydać orzeczenia o charakterze reformatoryjnym.

Rozpoznając ponownie niniejszą sprawę Sąd Okręgowy winien wyeliminować opisane wyżej uchybienia. W szczególności konieczne jest ujawnienie w toku rozprawy całości dostępnego materiału dowodowego, z pominiętymi zeznaniami świadka B. W. (1) włącznie; z wyłączeniem natomiast opisanego wyżej materiału, który dowodu w sprawie stanowić nie może. Należy podjąć działania w kierunku ustalenia i ewentualnego przesłuchania w charakterze świadków wskazanych w apelacji obrońcy T. G. (1) byłych pracowników spółki (...), w tym świadka B. K.. Należy uzupełniająco przesłuchać świadka B. W. na okoliczność jego ustaleń z oskarżonym T. G. (1) co do „przepuszczenia przez spółkę” określonych transakcji - zgodnie z omówionymi wyżej wątpliwościami co do interpretacji zakresu owego porozumienia; konieczne jest wyjaśnienie nieścisłości pojawiających się w tej kwestii w relacjach B. W.. Konieczne jest także ustalenie, czego miała dotyczyć faktura przyjęta przez spółkę (...) i czy usługi te - jak twierdzi oskarżony T. G. - zostały faktycznie wykonane. Należy również wyjaśnić, podniesioną dopiero w apelacji przez obrońcę oskarżonego W. Z., okoliczność związaną z rzekomą odmową udzielenia pożyczki przez tego oskarżonego B. W. (1) i jej ewentualne znaczenie dla oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. Szczególnie starannie Sąd

Okręgowy winien dokonać ponownej, samodzielnej, wnikliwej i kompleksowej oceny zebranych w sprawie dowodów, z uwzględnieniem szczególnego charakteru procesowego tzw. dowodu z pomówienia. Rozważając kwestię wypełnienia przez oskarżonych znamion zarzucanych im czynów należy analizować nie tylko znamiona strony przedmiotowej danego czynu, ale i strony podmiotowej. W zakresie czynu z art. 286 §1 kk i in. konieczne jest rozważenie i ustalenie, czy złożony wraz z wnioskiem o pożyczkę dokument w postaci sprawozdania finansowego był faktycznie nierzetelny, w jakim ewentualnie zakresie i skali, a także jaki był w tej kwestii stan świadomości oskarżonego K. S. (1), który osobiście tych dokumentów nie składał, a jedynie - w imieniu spółki (...) - poręczał zaciąganą pożyczkę.

Z uwagi na kierunek wniesionych apelacji nie można także tracić z pola widzenia w toku ponownego rozpoznania sprawy ograniczeń wpływających z dyspozycji art. 443 kpk.

Wskazane wydaje się także przeanalizowanie uwag pojawiających się w związku z lekturą wniesionych środków odwoławczych oraz zawartych tam zarzutów apelacyjnych, które – z omówionych już powodów – nie znalazły się obecnie w polu zainteresowania Sądu Apelacyjnego.

Zgromadzone i przeprowadzone dowody Sąd I instancji winien - jak już wyżej sygnalizowano - poddać wnikliwej analizie i ocenie, zgodnie z zasadami procesowymi, w tym z zasadami przewidzianymi w art. 7 kpk, art. 8 kpk i art. 410 kpk.

W przypadku, gdy zajdzie konieczność sporządzenia pisemnego uzasadnienia wyroku Sąd meriti winien zadbać o to, by spełniało ono należycie wymogi przewidziane w dyspozycji art. 424 kpk, a także dawało możliwość dokonania prawidłowej, merytorycznej kontroli zaskarżonego rozstrzygnięcia. Oczywistym jest przy tym, że należy przeanalizować i ocenić wszystkie istotne dowody, w szczególności zaś wyjaśnienia osób oskarżonych; w niniejszej sprawie takimi dowodami są także relacje procesowe B. W. (1) i M. P. (1).

Dopiero tak przeprowadzone postępowanie, wolne od istotnych uchybień, pozwoli na poczynienie niebudzących wątpliwości ustaleń faktycznych i - w konsekwencji - umożliwi prawidłowe i trafne wyrokowanie w niniejszej sprawie.